

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 4 maj 1906, kl. 7 e. m.

Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 9, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt.

Uti en denna dag till Riksdagen aflåten proposition, n:o 148, har Kungl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt.

Häri genom förordnas som följer:

Hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt, skall fortfarande gälla intill den 15 maj 1907.

Till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 27 april 1906 har chefen för justitiedepartementet, efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet, anfört följande:

»Genom lag af den 6 juni 1902 stadgades, att inom Norrbottens län inmutningsrätten å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehades, eller vore till boställe anslagen, förbehölles kronan ensam. Lagen antogs till en början för ett år, men sedan har gång efter annan dess giltighetstid förlängts, senast till den 15 maj 1906. Angående omständigheterna vid denna lags tillkomst innehåller protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 6 mars 1905 en redogörelse, till hvilken jag anhåller att få hänvisa. Af samma protokoll framgår äfven, att de sakkunniga myndigheter, som blifvit hörda angående lämpligheten att bibehålla berörda ordning med eller utan jämkningar, varit af olika meningar, samt att dåvarande chefen för justitiedepartementet med anledning häraf funnit det vara mest tillrådligt, att något definitivt beslut i frågan tills vidare ej fattades, utan att det provisoriska tillståndet ytterligare förlängdes på tre år. Den i öfverensstämmelse härmed affattade proposition, som till 1905 års Riksdag afläts, blef emellertid icke af Riksdagen bifallen, utan Riksdagen antog i stället en lag, hvarigenom det provisoriska tillståndet förlängdes på allenast ett år, och såsom jag nyss antydt, blef detta förslag af Kungl. Maj:t sanktioneradt.

Bland de betänkligheter, som af sakkunniga myndigheter yttrats med afseende å lämpligheten att definitivt upphäfva inmutningsrätten inom Norrbottens län, synes mig största betydelse böra tilläggas farhågan, att genom inmutningssystemets upphäfvande de enskildes intresse att efterspana malmfyndigheter skulle komma att minska, samt att följderna häraf kunde blifva, att länets malmtillgångar ej blefve utforskade och kända. Det synes mig uppenbart, att detta spörsmål är af så stor vikt, att definitivt beslut i ämnet icke bör fattas, innan fullständig utredning ägt rum, huruvida det vid upphäfvande af inmutningsrätten är möjligt att på annat sätt gifva upptäckare af malmfyndigheter sådan uppmuntran, att den enskilda företagsamheten fortfarande lockas att ägna sig åt eftersökande af malmer. En sådan utredning tarfvar emellertid sakkunskaper, hvilka icke kunna vara att tillgå inom justitiedepartementet; och jag anhåller därför om bemyndigande att tillkalla högst fem personer att inom departementet biträda med berörda utredning.

Under afvaktan på, att denna utredning varder fullbordad, lærer det emellertid vara nödigt, att det nuvarande provisoriska tillståndet bibehålles. Jag hemställer därför, att ett inom departementet uppgjort lagförslag, åsyftande det provisoriska tillståndets förlängning på ytterligare ett år, eller till den 15 maj 1907, måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, varda underställt högsta domstolens granskning.»

Lagförslaget har, enligt hvad af bilagorna till propositionen inhämtas, af högsta domstolen lämnats utan anmärkning.

Med anledning af hvad departementschefen anfört, hemställer utskottet,

att förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 maj 1906.

På det sammansatta utskottets vägnar:

T. ZETTERSTRAND.
